

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Oulíkové a soudců Richarda Galise a Miroslava Makajeva ve věci

žalobce: **J. P.**
bytem X

proti

žalovanému: **Městský úřad Beroun**
sídlem Husovo náměstí 68, Beroun

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

I. **Žaloba se odmítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobce domáhá, aby soud určil, že postup žalovaného spočívající v odepření nahlížení do dokumentace vedené o žalobcově nezletilé dceři M. P. je nezákonným zásahem, a aby soud žalovanému zakázal v tomto zásahu pokračovat a uložil mu povinnost umožnit žalobci nahlížet do dokumentace vedené o žalobcově dceři (včetně vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany v opatrovnické věci) s možností vyloučit jen konkrétní části dle § 55 odst. 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.
2. Žalobce tvrdí, že je otcem nezletilé M. P.. Jeho rodičovská odpovědnost nebyla soudem nikdy omezena. Dne „16.09.2025 až 3.12.2025“ požádal orgán sociálně-právní ochrany o nahlédnutí do dokumentace vedené o dceři (zejména vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany v opatrovnické věci). Orgán sociálně-právní ochrany nahlížení odmítl „dne 22.09.2025 až 29.01.2026 do datové schránky“ s odůvodněním, že dokumentace není vedena dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a že mu právo nahlížet nesvědčí. Následné stížnosti nebyly úspěšné. Žalobce se domnívá, že podle § 55 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí je orgán sociálně-právní ochrany povinen vést dokumentaci o dítěti a podle § 55 odst. 6 tohoto zákona má rodič právo do dokumentace nahlížet, pokud tomu nebrání zájem dítěte. Žalovaný však žalobci bez zákonného důvodu odepřel přístup úplně.
3. Soud zkoumal, zda je žaloba přípustná.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřípustný.
5. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

6. Podle § 85 s. ř. s. žaloba je nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
7. Podle § 54 zákona o sociálně-právní ochraně dětí obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí [písm. a)] uvedených v § 6, [písm. b)] kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.
8. Podle § 55 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí (ve znění účinném od 1. 1. 2025) vede o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.
9. Podle § 56 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí (ve znění účinném od 1. 1. 2025) pro vedení záznamů a jiných písemností o dítěti, kterému byl orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem nebo jehož je poručníkem, platí právní předpisy upravující výkon spisové služby a zpracování osobních údajů. Po skončení výkonu funkce opatrovníka nebo poručníka orgán sociálně-právní ochrany tyto záznamy a jiné písemnosti, které měl z důvodu své funkce u sebe, nepostupuje orgánu, který jej jmenoval. Podle odst. 3 jde-li o záznamy a jiné písemnosti podle odstavce 2, vykonává práva subjektu údajů podle právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů, včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných osobních údajů, dítě nebo jeho zástupce, nemůže-li dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem. Ustanovení § 55 odst. 2 tu platí obdobně; právo na přístup k těmto údajům má pouze dítě, je-li to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti.
10. Žalobce zásahovou žalobou v podstatě brojí proti odepření nahlížení do spisu vedeného žalovaným jako orgánem sociálně-právní ochrany o opatrovnictví jeho nezletilé dcery. K této otázce již existuje judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“). V rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 4 As 110/2022 – 28, č. 4422/2023 Sb. NSS, NSS dospěl k závěru, že o odmítnutí nahlížení do spisové dokumentace orgánu sociálně-právní ochrany dětí dle § 55 odst. 6 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí se vydává rozhodnutí, které podléhá přezkumné pravomoci správních soudů dle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to i pokud se jedná o dokumentaci týkající se výkonu funkce opatrovníka dítěte v občanském soudním řízení. Tyto závěry byly nicméně vysloveny k § 55 zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve znění účinném do 31. 12. 2021. V té době platilo, že se spisová dokumentace vede obecně o všech dětech zařazených v evidenci podle § 54 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, tj. i o těch, jímž byl orgán sociálně-právní ochrany ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem (viz § 55 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve znění účinném do 31. 12. 2021); a že o odmítnutí nahlížení do spisové dokumentace orgán sociálně-právní ochrany rozhoduje [viz § 55 odst. 6 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve znění účinném do 31. 12. 2021], což hrálo v rozsudku č. j. 4 As 110/2022 – 28 zásadní roli [viz zejm. body 16 až 21, ve kterých NSS opakovaně odkazuje na to, o žádosti o nahlížení bylo rozhodnuto a na základě toho hodnotí, zda byl žalovaný v postavení správního orgánu dle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].
11. S účinností od 1. 1. 2022 nejprve zákonodárce zákonem č. 363/2021 Sb. stanovil, že o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí se vede Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

zvláštní spisová dokumentace (viz § 55 odst. 2 tohoto zákona ve znění účinném od 1. 1. 2022), a současně úpravu nahlížení vztáhl jen na spisovou dokumentaci vedenou o dětech „podle odstavce 1“ (viz § 55 odst. 6 tohoto zákona ve znění účinném od 1. 1. 2022), tj. podle § 55 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, který od 1. 1. 2022 (stále) zněl: „[o] dětech zařazených v evidenci podle § 54 vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.“ Smyslem této změny patrně mělo být, aby do této „zvláštní“ spisové dokumentace vedené o dětech, jímž byl orgán sociálně-právní ochrany ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem, nebylo možné nahlížet – byť zjevně nebyla příliš zdařilá, neboť citovaný § 55 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí nadále odkazoval na celý § 54 tohoto zákona, tedy i na písm. b). K této konkrétní změně neexistuje důvodová zpráva, neboť byla přijata v důsledku poslaneckého pozměňovacího návrhu, z parlamentní rozpravy lze nicméně tento cíl taktéž dovodit (viz stenografický záznam vystoupení poslance Aleše Juchelky v obecné rozpravě při projednávání návrhu zákona na 104. schůzi Poslanecké sněmovny dne 16. 6. 2017 ve druhém čtení: „A ten třetí pozměňovací návrh upravuje kolizní opatrovnictví v tom, pokud rodiče například skončí u soudu při dejme tomu rozvodovém řízení nebo nějaké jiné právní roztržce, tak aby nemohli nahlížet do spisu svého dítěte, pokud je OSPOD soudem určen kolizním opatrovníkem, aby potom třeba nemohli ty veškeré informace nějakým způsobem používat právě třeba v tom soudním sporu, tak jak navrhujeme ...“).

12. Nad přesným významem shora uvedené změny však pro účely projednávání věci není třeba se zamýšlet, neboť s účinností od 1. 1. 2025 (tj. znění rozhodné pro projednávanou věc) byly § 55 a § 56 opět novelizovány zákonem č. 242/2024 Sb. V tomto případě již zákonodárce výslovně stanovil, že spisová dokumentace se vede jen o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, a vyjasnil, že úprava nahlížení dle § 55 odst. 5 dopadá pouze na tuto spisovou dokumentaci (viz § 55 odst. 1 a 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve znění účinném od 1. 1. 2025). Písemnosti týkající se výkonu opatrovnictví a poručnictví a přístup k nim je nyní upraven v odlišném ustanovení § 56, konkrétně v nových odst. 2 a 3, dle kterých „[p]ro vedení záznamů a jiných písemností o dítěti, kterému byl orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem nebo jehož je poručníkem, platí právní předpisy upravující výkon spisové služby a zpracování osobních údajů“ (odst. 2); a „[j]de-li o záznamy a jiné písemnosti podle odstavce 2, vykonává práva subjektu údajů podle právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů, včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných osobních údajů, dítě nebo jeho zástupce, nemůže-li dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem. Ustanovení § 55 odst. 2 tu platí obdobně; právo na přístup k těmto údajům má pouze dítě, je-li to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti“ (odst. 3).
13. Jak lze usuzovat i z důvodové zprávy k zákonu č. 242/2024 Sb., cílem této změny bylo vyjasnit, že správní spis („spisová dokumentace“) ve smyslu § 17 správního řádu se vede jen ve věcech dětí zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, tj. tzv. „ohrožených“ ve smyslu § 6 tohoto zákona, a že jen u tohoto spisu probíhá nahlížení v režimu dle § 38 správního řádu s odchylkami stanovenými v § 55 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Naproti tomu v případě opatrovanců a poručenců se dle zákonodárce takový správní spis nevede, byť se na písemnosti v těchto věcech vztahuje zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a předpisy o ochraně osobních údajů (viz str. 184 a 185 důvodové zprávy). Jinými slovy zákonodárce zamýšlel vyloučit u dokumentace ve věcech dětí zařazených v evidenci podle § 54 písm. b) zákona o sociálně-

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

právní ochraně dětí použití správního řádu, zejména ustanovení o správním spisu (§ 17) a nahlížení (§ 38), jakož i navazující úpravu v § 55 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Zpřístupnění těchto písemností dítěti a jeho zástupcům (např. rodičům) je namísto toho umožněno prostřednictvím právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů s odchylkami stanovenými v § 56 odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

14. Z důvodové zprávy dále vyplývá, že nová právní úprava byla inspirována usnesením kompetenčního senátu NSS ze dne 6. 5. 2021, č. j. Komp 3/2018 – 87, č. 4208/2021 Sb. NSS, který konstatoval, že veřejné opatrovnictví je výkonem nevyrchnostenské správy. Na tuto činnost nedopadá správní řád, nejde o správní řízení ani o jinou činnost dle části čtvrté správního řádu, a proto se ve věci nevede spis v technickoprávním smyslu dle § 17 správního řádu. Na spis vedený obcí mimo oblast vrchnostenské správy ve věci veřejného opatrovnictví nelze aplikovat § 38 odst. 2 správního řádu.
15. Soud si je vědom toho, že citované závěry byly překonány nálezem Ústavního soudu ze dne 19. 9. 2024, sp. zn. III. ÚS 1951/21, který usnesení kompetenčního senátu zrušil a dovodil (mj. s odkazem na shora citovaný rozsudek NSS č. j. 4 As 110/2022 – 28), že není pojmově vyloučeno, aby se ve správním řízení rozhodovalo o nahlížení do spisu vedeného v souvislosti s veřejným opatrovnictvím. V návaznosti na zrušující náleze kompetenčního senátu v rozsudku ze dne 26. 11. 2025, č. j. Komp 3/2018 – 181, uzavřel, že o žádosti o nahlížení do dokumentace vedené při výkonu veřejného opatrovnictví se vede formální správní řízení, na které se použije správní řád.
16. Z této judikatury nicméně dle názoru soudu neplyne, že by se nahlížení do dokumentace vedené ve věci opatrovnictví nutně *muselo* rozhodovat v režimu správního řádu. Je třeba poukázat na to, že Ústavní soud i kompetenční senát se zabývaly veřejným opatrovnictvím dle § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, k němuž neexistuje zvláštní úprava nahlížení do spisu. Za této situace dovodily, že pojmově není vyloučeno, aby se o nahlížení do spisu rozhodovalo ve správním řízení (Ústavní soud), resp. že se o tom vede správní řízení dle správního řádu (kompetenční senát). Zákon o sociálně-právní ochraně dětí ve znění účinném od 1. 1. 2025 však výslovně vylučuje dokumentaci vedenou o (kolizním) opatrovnictví a poručnictví z režimu § 55 tohoto zákona, a tím pádem i § 38 správního řádu, což bylo i úmyslem zákonodárce.
17. Kompetenční senát sice v bodě 36 svého rozsudku vyšel i z toho, že dle důvodové zprávy k zákonu č. 242/2024 Sb. nahlížení do spisové dokumentace vedené podle tohoto zákona probíhalo a probíhá primárně v obecném režimu § 38 správního řádu a zákon o sociálně-právní ochraně dětí upravuje toliko důvodné odchylky od obecné právní úpravy. Tyto úvahy jsou nicméně v důvodové zprávě obsaženy toliko ve vztahu ke spisové dokumentaci vedené o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. K dětem evidovaným dle § 54 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí naopak důvodová zpráva výslovně uvádí: „**Nesprávné je však proto podřazovat písemnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, vedené o opatrovancích a poručencích v této zvláštní evidenci, pod úpravu ‚spisové dokumentace‘ v § 55, která navazuje na úpravu správního řádu, neboť v případě spisů (‚spisové dokumentace‘) vedené o dětech podle § 6 samozřejmě o správní spisy jde, v případě opatrovanců a poručenců však nikoli.**“ (zvýraznil soud). Tato úvaha přímo navazuje na citaci závěrů (nyní již překonaného) usnesení č. j. Komp 3/2018 – 87, což také dokládá

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

záměr zákonodárce v souladu s tímto usnesením vyloučit dokumentaci o opatrovancích a poručencích z režimu správního řádu. Soud tedy nijak nezpochybňuje závěr kompetenčního senátu o tom, že i bez výslovné úpravy nahlížení do spisu v § 55 zákona o sociálně-právní ochraně dětí by se uplatnila obecná úprava § 38 správního řádu. S účinností od 1. 1. 2025 ale tento závěr platí jen pro spisovou dokumentaci vedenou o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. U opatrovanců a poručenců [dětí zařazených v evidenci podle § 54 písm. b) o sociálně-právní ochraně dětí] totiž zákon o sociálně-právní ochraně dětí nejenže žádnou výslovnou úpravu nahlížení neobsahuje (což by samo o sobě nestačilo, neboť by se subsidiárně uplatnil správní řád), ale i záměrně vylučuje obecný režim správního řádu tím, že vedení písemností o těchto dětech upravuje odděleně (v § 56), neoznačuje je jako spisovou dokumentaci [na rozdíl od dokumentace vedené o dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí] a stanoví zvláštní režim přístupu k těmto písemnostem (viz dále).

18. Soud ani obecně vzato neshledává nic ústavně nepřipustného na tom, že je určitá dokumentace vedená správním orgánem vyloučena z působnosti § 17 a § 38 správního řádu za situace, kdy zákonodárce současně umožní, aby k ní dotčené osoby měly přístup jinými procesními prostředky (ostatně správní řád je jen subsidiárním právním předpisem, viz jeho § 1 odst. 2). V tomto případě tak učinil odkazem na právní předpisy upravující zpracování osobních údajů (viz § 56 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí) a zvláštní úpravou v § 56 odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Zde stanovil, že práva subjektu osobních údajů (včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných osobních údajů) vykonává dítě i jeho zástupce, nemůže-li dojít ke vzájemnému střetu zájmů; a že se obdobně užije § 55 odst. 2, tedy že některé písemnosti se uchovávají odděleně a přístup k nim má jen dítě. Poznámka pod čarou v § 56 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí odkazuje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a na zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
19. Právo na přístup k osobním údajům zakotvuje čl. 15 obecného nařízení o ochraně osobních údajů: podle odst. 1 a 3 má subjekt údajů právo získat přístup k osobním údajům, které se ho týkají, a správce je povinen mu poskytnout kopii zpracovávaných osobních údajů. Realizaci těchto práv provádí zejména § 28 a § 30 zákona o zpracování osobních údajů. Dle § 28 odst. 1 spravující orgán na žádost subjektu údajů sdělí, zda zpracovává osobní údaje vztahující se k jeho osobě a předá mu je; odst. 2 dále stanoví, v jakých případech žádosti (částečně) nelze vyhovět. Podle § 30 odst. 4 platí, že o vyřízení žádosti spravující orgán subjekt údajů písemně informuje. Informace o vyřízení žádosti obsahuje odůvodnění, s výjimkou případů, kdy se žádosti vyhovuje v plném rozsahu.
20. Judikatura NSS (viz rozsudek ze dne 18. 11. 2020, č. j. 4 Azs 246/2020 – 27, č. 4113/2021 Sb. NSS) již dovodila, že písemná informace o vyřízení žádosti o přístup k osobním údajům poskytnutá podle § 30 odst. 4 zákona o zpracování osobních údajů je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a to i v případě, kdy neobsahuje veškeré zákonem stanovené náležitosti (odůvodnění či poučení o možnostech dosažení přístupu k osobním údajům). V tomtéž rozsudku NSS dospěl i k závěru, že stížnost či podnět k Úřadu pro ochranu osobních údajů směřující proti tomuto rozhodnutí nejsou řádnými opravnými prostředky podle § 5 ve Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Proti informaci o vyřízení žádosti se tedy lze bránit žalobou proti rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s. (viz též bod 20 rozsudku NSS ze dne 23. 6. 2025, č. j. 1 As 45/2025 – 41).

21. V projednávaném případě žalobce tvrdí, že dne 16. 9. 2025 požádal žalovaného o nahlížení do dokumentace vedené o jeho nezletilé dceři – zejména do vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany ve věci opatrovnického řízení. Tuto žádost žalobce i předložil. Je nazvaná jako „*Žádost o nahlédnutí do spisu*“. Žalobce v ní uvádí, že je otcem nezletilé M. P. ve věci vedené u „*Vašeho orgánu sociálně-právní ochrany dětí*“. V souladu s § 55 odst. 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí žádá o umožnění nahlédnutí do spisu vedeného ve věci své nezletilé dcery. Zároveň žádá o možnost pořídit si kopie či opisy dokumentace. Žalobce dále předložil i přípis žalovaného ze dne 18. 9. 2025 ve věci nahlížení do spisu kolizního opatrovníka. Žalovaný v něm v návaznosti na žalobcovu žádost o nahlížení do spisu kolizního opatrovníka ve věci řízení o opatrovnictví žalobcovy nezletilé dcery sděluje, že spisová dokumentace není vedena v intencích správního řádu ani § 55 zákona o sociálně-právní ochrany dětí a nelze tak „*vznést právo*“ k nahlížení do takového spisu. V souladu se základními principy výkonu státní správy tak nelze žádosti o nahlížení vyhovět, jelikož zákonnému zástupci právo k nahlížení podle právních předpisů nesvědčí a nelze se o něj „*ve smyslu ustanovení § 38 opřít*“. Přípis je opatřen doložkou o osobním předání žalobci dne 22. 9. 2025, které žalobce stvrdil svým podpisem.
22. Žalobce též doložil několik odpovědí na jeho opakované stížnosti. V přípise ze dne 6. 11. 2025 tajemník žalovaného žalobci na základě jeho stížnosti zopakoval obsah přípisu ze dne 18. 9. 2025 s tím, že dle „§ 55 odst. 6“ zákona o sociálně-právní ochraně dětí platí pro vedení záznamů a jiných písemností o dítěti, kterému byl orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem nebo poručníkem, právní předpisy upravující výkon spisové služby a zpracování osobních údajů. Jelikož je subjektem údajů výhradně opatrovanec, který v daném řízení není zastoupen zákonným zástupcem, ale jmenovaným opatrovníkem pro dané řízení, nevykonává zákonný zástupce ani práva subjektu údajů podle § 56 odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dle tajemníka jednaly v rámci svých pravomocí a povinností vyplývajících z právních předpisů. Stížnost tak shledal nedůvodnou. V přípise ze dne 22. 12. 2025 Krajský úřad Středočeského kraje vyrozuměl žalobce o postoupení jeho podání, které vyhodnotil jako stížnost, neboť žalobce v něm žádal přezkoumání postupu žalovaného při odmítnutí žádosti o nahlížení do spisové dokumentace vedené ve věci opatrovnictví. Žalobci taktéž zopakoval v podstatě totéž, co uvedl žalovaný v přípise ze dne 6. 11. 2025, a dodal, že některé listiny vytvořené v rámci opatrovnictví jsou dostupné i prostřednictvím nahlížení do soudního spisu; a ostatní nelze k nahlížení zpřístupnit, neboť by došlo k porušení práva subjektu údajů a porušení rovného postavení účastníků řízení. Žalovaný následně v návaznosti na postoupenou stížnost v přípise ze dne 27. 1. 2026 žalobci sdělil totéž, co v přípise ze dne 6. 11. 2025 s tím, že opakovaná stížnost neobsahuje žádné nové skutečnosti, které by zakládaly důvod ke změně předchozího stanoviska.
23. Z výše uvedeného plyne, že žalobce dne 16. 9. 2025 skutečně žádal o nahlížení do písemností vedených žalovaným ve věci opatrovnictví jeho nezletilé dcery, tj. o dítěti zařazeném v evidenci podle § 54 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Byť se žalobce zjevně (a mylně) opíral o již neúčinnou právní úpravu (§ 55 odst. 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí), Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

děti ve znění účinném od 1. 1. 2025 již ani neupravuje nahlížení do spisu), obsah jeho žádosti byl zřejmý – získat přístup k písemnostem, které žalovaný jako orgán sociálně-právní ochrany dětí vede ve věci opatrovnictví jeho dcery. Navzdory označení této žádosti za „[ž]ádost o nahlédnutí do spisu“ a odkazu na § 55 zákona o sociálně-právní ochraně dětí ji tedy bylo třeba podle skutečného obsahu (a v souladu s účinnou právní úpravou) považovat za žádost o přístup k osobním údajům a poskytnutí jejich kopie podle čl. 15 odst. 1 a 3 obecného nařízení o ochraně osobních údajů a § 28 zákona o zpracování osobních údajů. Odpověď (přípis) žalovaného ze dne 18. 9. 2025 je pak třeba považovat za písemnou informaci o vyřízení žádosti podle § 30 odst. 4 zákona o zpracování osobních údajů.

24. Soud připomíná, že dle shora citované judikatury není rozhodující, že tato informace neobsahuje veškeré zákonem předpokládané náležitosti. Není podstatné ani to, že žalovaný ji formálně neoznačil za informaci podle (§ 30 odst. 4) zákona o zpracování osobních údajů či obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Takto nebyla označena ani informace, kterou NSS posuzoval ve věci č. j. 4 Azs 246/2020 – 27 – viz bod 3 tohoto rozsudku a zejména bod 5 navazujícího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2023, č. j. 3 A 77/2020 – 107, dle něž byla informace označena jako „*Nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza - sdělení*“ a jejím obsahem bylo v podstatě jen sdělení, že vydávání krátkodobých víz pro území České republiky je v gesci Ministerstva zahraničních věcí, na které se má žadatel obrátit. Důležité tak je, že žalovaný reagoval na žalobcovu žádost o zpřístupnění písemností vedených žalovaným ve věci opatrovnictví žalobcovy dcery a že jasně vyjádřil, že jí nevyhověl.
25. Přípis žalovaného ze dne 18. 9. 2025 jakožto písemná informace o vyřízení žádosti o přístup k osobním údajům podle § 30 odst. 4 zákona o zpracování osobních údajů představuje rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Lze se proti němu bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s., a nikoliv zásahovou žalobou dle a násl. § 82 s. ř. s. Ta má subsidiární charakter vůči ostatním žalobním typům, což znamená, že je přípustná teprve tehdy, pokud nepřichází v úvahu podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. či jiné žaloby (návrhu) dle s. ř. s. Nelze ji proto uplatnit, směřuje-li proti rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (které ani definičně nemůže být zásahem, viz § 82 s. ř. s.). Takovou žalobu soud odmítne pro nepřipustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. (viz Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 85 s. ř. s.). Účastník řízení nemůže volit, který z žalobních typů bude považovat za výhodnější a které řízení bude žalobou iniciovat (viz např. již rozsudek NSS ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004 – 42, č. 720/2005 Sb. NSS).
26. Zásahová žaloba, kterou žalobce brojí proti zásahu spočívajícímu v odepření nahlížení do dokumentace vedené o jeho nezletilé dceři, je tak nepřipustná (§ 85 s. ř. s.), neboť toto odepření bylo obsahem přípisu ze dne 18. 9. 2025 (jak sám žalobce tvrdí a dokládá), proti němuž žalobce mohl podat žalobu proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s.
27. Soud poznamenává, že žalobce sice v žalobě hovoří o tom, že o umožnění nahlédnout do spisu žalovaného požádal dne „16.09.2025 až 3.12.2025“ a že mu žalovaný nahlížení odepřel „dne 22.09.2025 až 29.01.2026 do datové schránky“. Z předložených příloh je nicméně zřejmé, že jediným podáním, jehož obsahem byla skutečně žádost o nahlížení do spisu, byla žádost ze dne 16. 9. 2025. Podání ze dne 3. 12. 2025 žalobce nazval jako „[p]odnět k prošetření situace

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

nezletilé podle parag. 10 zákona č. 359/1999Sb. návrh na zajištění znaleckého posouzení“ a ani jeho obsahem není žádná žádost o nahlížení do spisu či o přístup k písemnostem. Stejně tak veškeré další reakce správních orgánů nebyly informacemi o vyřízení takové žádosti, nýbrž reakcemi na opakované stížnosti žalobce, v nichž „vyjadřoval nespokojenost s postupem pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany“ (viz odpověď žalovaného ze dne 6. 11. 2025), popř. žádal o přezkoumání postupu žalovaného při odmítnutí žádosti o nahlížení (vyrozumění Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 22. 12. 2025, resp. následná odpověď žalovaného ze dne 27. 1. 2026, jejíž datace i časově koresponduje s tvrzením žalobce, že mu žalovaný odepřel nahlížení „dne 22.09.2025 až 29.01.2026 do datové schránky“). Žalobce tedy zjevně v žalobě pouze nepřesně směšuje žádost o nahlížení se stížnostmi; a odpověď na žádost s reakcemi na stížnosti. K odepření žádosti o nahlížení došlo (již) přípisem žalovaného ze dne 18. 9. 2025, který je jediným rozhodnutím dle § 65 odst. 1 s. ř. s. ve věci (jediné) žalobcovy žádosti o přístup osobním údajům dcery. Zbývající úkony správních orgánů jsou jen odpověďmi na stížnosti (tj. na žalobcova podání, jimiž se domáhal přezkoumání odepření nahlížení žalovaným), popř. vyrozuměním o jejím postoupení.

28. Soud dále zvažoval, zda žalobce vyzvat k odpovídající úpravě žalobního typu. Judikatura ovšem dospěla k závěru, že taková výzva není třeba, nejsou-li splněny podmínky řízení ani o „správném“ žalobním typu (viz bod 58 nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20, a tam citovaná judikatura), tj. v tomto případě žaloby proti rozhodnutí. To v souzené věci nejsou. Žalobu proti rozhodnutí je podle § 72 odst. 1 s. ř. s. třeba podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno. S ohledem na to, že před podáním žaloby proti rozhodnutí podle § 30 odst. 4 zákona o zpracování osobních údajů není třeba vyčerpat žádný řádný opravný prostředek, začne lhůta pro podání žaloby běžet již doručením informace o vyřízení žádosti žadateli (viz bod 16 rozsudku NSS č. j. 4 Azs 246/2020 – 27). Sám žalobce tvrdí, že mu žalovaný nahlížení „odmítl“ dne 22. 9. 2025, s čímž koresponduje i údaj na přípisu žalovaného ze dne 18. 9. 2025, dle kterého byl žalobci osobně předán dne 22. 9. 2025. Napadené rozhodnutí (přípis žalovaného ze dne 18. 9. 2025) tak bylo žalobci doručeno již 22. 9. 2025. Žalobce však žalobu podal až dne 16. 2. 2026, tedy zjevně po uplynutí dvouměsíční žalobní lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s. I kdyby tedy žalobce (v návaznosti na případnou výzvu soudu) zvolil správný žalobní typ, byla by žaloba opožděná a soud by ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
29. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu jako nepřípustnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.
30. Druhým výrokem soud v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobu odmítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz

Praha 3. března 2026

Lenka Oulíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.